

20 urteko zauri iluna

Zumaiarrek Txato eta militante-kideek Anuk deitzen zioten. Xabier Kalparsoro Golmaio 26 urteko gaztea poliziaren eskuetan hil zela 20 urte bete ziren irailaren 26an. Haren heriotza ilunaren atzean urteak beste zalantza daude. Egiaz, kontakizunaz eta zoru etikoaz mintzo den herri honetan osatu gabeko zaurien kate luzearen beste adabegi bat.

Testua eta argazkia:

| AXIER LOPEZ |

TXATOREN BIZITZA ez da izan Euskal Herrian azken 50 urteetan hainbat eta hainbat gazte militanteren ibilbidearen oso bestelakoa. Gazte-tarik Zumaiako borroka anitzetara lotu zen, institutuko ikasle garaitik hasita. Jarrai gazte antolakundean Gipuzkoa mailan ardura politikoak izan zituen eta liberatuta aritu zen urte luzez. 17 urterekin lehen aldiz atxilotu zuen Guardia Zibilak. 25 urterekin, sabotaje ekintza bat tarteko, polizia atzean zuela Ipar Euskal Herrira ihes egin zuen. Han egin zen ETako kide.

1993ko maiatzetik aurrera

Uda horretan Hego Euskal Herrira igarotzean Gasteizko taberna batean Jarraiko kide ohi batekin topatu zen. Berarekin izandako elkarrizketan atxiloketa luze batetik atera berria zela adierazi zion. Lagun horrek hitz hauekin adierazi zion poliziari Kalparsororen egoera: “Aurpegia guztiz itxuragabetua zuen eta eskuak azal bizian. Ertzaintzak atxilotu zuela esan zuen. Denetarik egin ziotela, baita drogatu eta ondoren libre utzi ere”. Hurrengo egunean lagun horrekin beste zenbait lagun pisan bazkaldu zuen. Beso eta hantetan zituen harramazkez galdetuta ahozapi bat hartu eta ondorengo idatzi ei zuen artega: “Ordu luzez sasi artean izan naute, ez dut horretaz hitz egin nahi”. Segituan metxeroa hartu eta su eman zion ahozapiari. Handik ordu batzuetara Ertzaintzak Laudion Anuk izeneko errefuxiatu bat atxilotu zuela jakitera

Xabier Kalparsororen oroitarria Zumaiako labarrean.

eman zen. Egunkariek hala argitaratu bazuten ere, polizia guztiek ukatu zuten. Hurrengo egunean Txatok Sansomendin Guardia Zibilak duen kuartelera deitu zuen nor zen esanez. Han inork ez zion sinetsi.

Laudio, Durango, Indautxu eta Basurtu

Uztailaren 13an Laudio inguruko mendietan ETaren zulo bat aurkitu zela zabaldu zen. Hil horren azken egunean, Espainiako Polizia Kalpar-

sororen bila azaldu zen bere etxean. Ez zuten bertan aurkitu.

Irailaren 23an Durangoko udaltzaingoa, Zumaiako udaltzainekin

Mediku batek familiari adierazi zion tortura zantzu ugari atzeman zizkiotela

MARCOS
okindegia

Benetako aitzinako ogia

© 943 450 966
Ubarburu pasealekua, 113
Astigarraga (Gipuzkoa)

harremanetan jarri zen eta azken hauei esker jakin zuen Kalparsororen familiak Xabier atxilotua zegoela, lapurreta leporatuta. Familiarekin ez zuela hitz egin nahi “mozkor antzean, burutik joanda bezala zegoelako” moduko datu kontraesankorrrak eman zizkieten. Familia Durangora gerturatu eta epailearen aginduz Bilboko Indautxura eraman zutela esan zieten. Indautxura hurbiltzean erantzun zitzaizkien Basurtuko ospitalera eraman zutela, Xabierrek berak hala eskatuta. Han bai, ospitalean zen, baina ezin izan zuten ikusi. Izan ere, hil arte koman emandako 2 egunetan familiari bisita galarazi zioten, poliziak ezarritako inkomunikazio egoeraren izenean. Xabier han zela erizain bati esker jakin zuten.

Bertsio ofiziala

Poliziak gaur arte Kalparsororen heriotzaz emandako azalpena sinple bezain bitxia da: Indautxuko polizia-etxeko 2. pisuko gelan atxilotuta zegoela, berarekin zen polizia lurrera bota eta leihotik behera salto egin zuen. Erorketaren ondorioz hil zen.

Guda zikina edo tortura susmoak izan diren gainerako kasu gehienetan bezala, ugariak dira bertsio ofiziala zalantzan jartzen duten gertaerak (ikusitako koadroa).

Justizia bide antzua

Torturaren Aurkako Taldeak, Zumaia Udalak eta Kalparsoro familiak egindako salaketak artxibatu egin zituen Bilboko Instrukzio Epaitetik Maria Soledad Alejandre Demenech epaileak. Bide judizialak orain arte utzi duen bakarria 1995ean izan zen. Bizkaiko Auzitegiak Indau-

Frogek utzitako bestelako bertsioa

- Esposatuta zegoen. Hil ondoren ere esposen markak nabariak ziren.
- Terrorismoaren aurkako lege zorrotzaren neurri guztiak ezarri zizkieten. Neurri horiei muzin egin eta leihotik behera salto egitea oso zaila da.
- Basurtuko mediku batek familiari esan zion tortura zantzu ugari zituela.
- Autopsia egin zuen auzitegiko medikuak idatzi zuen ezinezkoa zela Kalparsororen heriotza salto baten ondorioa izatea. Gorpua hormatik gertuegi zegoen eta beraz, erorketa inpultsorik gabekoa izan zen
- Basurtuko erizain baten arabera, “ez nazazue gehiago jo” oihukatu zuen ospitalean zela onera etorri zen momentu batean.
- Urriaren 7an, Kalparsorok ETako zuzendaritzari igorritako eskutitzak argitaratu zituen *Egin* egunkariak. Testu horretan abuztuaren 30etik aurrera Laudion poliziak atxilotu, mendira eraman eta zenbait egunez bahituta izan zutela azaldu zuen Kalparsorok. Poliziak emandako droga baten ondorioz burua erabat galduta eduki zutela aditzera ematen zen. Egun horien ostean libre utzi eta Ertzaintza atzetik izan zuela idatzi zuen.
- Audio inguruko zenbait herritarrek bailarako mendietan poliziaren presentzia handia izan zela adierazi zuten, Kalparsorok eskutitzean bahituta izan zela dioen egun beretan.
- Durangoko abokatu batek Kalparsororen amari adierazi zion Durangoko udaltzainen komisaldegitik ertzainak, guardia zibilak, Espainiako poliziak, militarrek eta zerbitzu sekretuetako kideak azaldu zirela. Poliziaren arabera kaptazio lanak egiten zituen ETako kide arrunta izanik, neurritz kanpoko mugimenduak, edonola ere.

txun zaintza lanetan ziren bi guardia zibil zigortu zituen, Kalparsorori leihotik behera salto egitea ez galarazteagatik. Gaur arte inork bete ez duen 6 hilabeteko espetxealdia izan zen zigorra. Izan ere, Espainiako Auzitegi Gorenak falta soil batera murriztu zuen epaia.

Txatoren familiak Gasteiz, Estrasburgo edota Bruselara jo badu ere, orain arte ez du egia osoa jakiteko laguntzarik jaso. Horrek Xabierren heriotzak familian sortutako mina urteetan luzatzea besterik ez du ekarri. Espero dezagun, Ajuria Eneko itunaren garaian gertatutako

pasarte ilun hau argitzeko aurkitu diren oztupoak atzera ere ez errepi-katzea, PSE eta EAJ berriz elkartu diren garai hauetan.

Bien bitartean, Deabruak Teila-tuetan taldeko kideek abesten zuten bezala, “bertsio ofizialik sinesten ez duen herriko” lagunek aukera izan dute egunotan, Txatoren erraustak hartu dituen labarrean, egia eta justizia exijitzeko. ■

argia.com *Begizta.net* blog-ean gaiari buruzko loturak eta *Anuken egia* dokumentala ikusgai.

XABI & PETTI Bidean - LP/CD	NEIGHBOR Ura Patrikan - CD	LOS GALERNA Akelarre - LP/CD	CAPSULA Solar Secret - LP/CD	BIDE ERTZEAN 77 - CD	GAZTELUPEKO HOTSAK WWW.HOTSAK.COM
NORMAN Perkins - LP	LA JODEDERA Karibe Kantauri Kantari - CD	GASTEIZ BIG BAND Wellington - EP	DEZEN BLUES BAND Groovin' the Blues - CD	IGOR ARZUAGA Experience - CD	

Errabal, 23 - 20590 SORALUZE
tel. +34 943 753 016
fax +34 943 750 139
gaztelupeko@hotsak.com

Holakoak eta Holakoak